

КАЗНАЧЕЙСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ: РЕАЛІЇ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Визначено практичні засади організації казначейського обслуговування державного бюджету України. Обґрунтовано необхідність вдосконалення механізму казначейського обслуговування державного бюджету, створення більш ефективної системи управління бюджетними коштами.

Аннотация. Определены практические основы организации казначейского обслуживания государственного бюджета Украины. Обоснована необходимость усовершенствования механизма казначейского обслуживания государственного бюджета, создания более эффективной системы управления государственными средствами.

Annotation. Practical bases of the organization of exchequer service of the state budget of Ukraine are determined. The necessity of improving the mechanism of exchequer service of the state budget, as well as creating more effective system of public funds control is proved.

Ключові слова: державний бюджет, казначейське обслуговування, ефективне управління коштами, контроль за використанням коштів.

Ступивши на шлях проведення політичної, економічної та адміністративної реформ, Україна здобула реальну можливість перебудови господарської системи держави на благо народу. Процес формування громадянського суспільства та ефективної, соціально справедливої економічної системи торкається як правового поля країни та її господарського механізму, так і фінансової системи держави. Дана стаття присвячена дослідженню та аналізу функціонування Державної казначейської служби України (ДКСУ) як важливого учасника реформування сфери державних фінансів.

Застосування казначейської форми обслуговування державного бюджету України покладає велику відповідальність на органи ДКСУ та зумовлює необхідність наукових пошуків у сфері бюджетного процесу. Вітчизняні науковці розробляють шляхи та методи найбільш ефективного обслуговування сфери державних фінансів з урахуванням вимог чинного нормативно-правового поля, механізмів регулювання діяльності органів державної влади і суб'єктів господарювання, сучасної фінансової та економічної ситуації. Наукові пошуки у цьому напрямі ведуться такими фахівцями, як: Барановський О. І., Булгакова С. О., Даневич О. С., Харченко С. І. та ін. [1; 2].

Метою даної статті є розробка методів підвищення ефективності казначейського обслуговування державного бюджету, створення більш ефективної системи управління бюджетними коштами, здійснення контролю за їх цільовим використанням.

Українськими важливими у процесі казначейського виконання бюджетів є питання вдосконалення управління бюджетними коштами. Нині відсутні ефективні механізми управління фінансовими ресурсами у процесі поточного касового виконання державного бюджету. Це призводить до необхідності здійснення нераціональних запозичень для покриття касових розривів, що виникають, і втрат від невикористання тимчасово вільних державних фінансових ресурсів. Тобто йдеться як про реальні збитки, так і про потенційну вигоду у процесі виконання державного бюджету.

На теперішній час органи ДКСУ залучені лише до процесу виконання бюджету і не беруть участі в інших етапах бюджетного процесу. Зважаючи на те, що органи Державної казначейської служби України володіють широкою інформацією з усього спектра показників виконання державного бюджету, детально аналізують дані про виконання бюджету, доцільно було б передбачити участь казначейської служби поряд з іншими виконавчими органами на етапах планування доходів і видатків бюджету, прогнозування й оцінки ефективності державних цільових програм, фінансового аудиту.

Державна казначейська служба України має також виконувати оптимізовану за критеріями соціально-економічної ефективності функцію учасника інвестиційної діяльності і суб'єкта її регулювання. Це повною мірою відповідає об'єктивним ознакам бюджетних ресурсів, які спрямовуються в економіку країни через посередництво установ ДКСУ. Причому ці ресурси, з одного боку, є джерелом значних державних інвестицій, а з іншого — матеріальною основою інвестиційного регулювання.

У цьому сенсі казначейська служба повинна стати повністю інтегрованою системою управління державними фінансами.

Важливим напрямом удосконалення казначейської системи виконання бюджету, як і бюджетного процесу в цілому, є удосконалення бухгалтерського обліку виконання бюджету, що ґрунтується на методі нарахування; створення інтегрованої системи рахунків, які об'єднують рахунки бухгалтерського обліку в бюджетних установах і бюджетну класифікацію; об'єднання бухгалтерського обліку виконання бюджету та обліку в бюджетних установах.

Таким чином, до найважливіших стратегічних завдань розвитку казначейської системи слід віднести вдосконалення нормативно-законодавчої бази функціонування казначейської системи й істотне розширення виконуваних функцій органами ДКСУ з управління бюджетними ресурсами, регулювання боргових відносин і активів, фінансування капітальних видатків, бюджетних програм, участі у банківсько-кредитній сфері.

Підвищення ефективності казначейського обслуговування державного бюджету дозволить створити більш

Література: 1. Положення про Державну казначейську службу України : Указ Президента України від 13.04. 2011 р. № 460/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. 2. Макуцький Р. Т. Особливості реформування процедури казначейського обслуговування держбюджету / Макуцький Р. Т. // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 1(55). – С. 38 – 47. 3. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.liga.ua>.